

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
T: 01 230 9730
F: 01 230 9778
gp.ip@ip-rs.si
www.ip-rs.si

Številka: 007-43/2021/7

Datum: 12. 11. 2021

Ministrstvo za infrastrukturo
gp.mzi@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakon o cestah – EVA 2021-2430-0001 (ZCes) – DODATNO MNENJE

ZVEZA: vaš e-dopis prejet dne 10. 11. 2021

Spoštovani,

na podlagi vašega dodatnega zaprosila in pojasnil glede dodatnih sprememb, 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) ter 57. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (v nadaljevanju: Splošna uredba) v nadaljevanju posredujemo mnenje Informacijskega pooblaščenca (v nadaljevanju: IP) k prejetim dopolnitvam predloga sprememb 10., 103. in 122. člena Zakona o cestah – EVA 2021-2430-0001 (v nadaljevanju: predlog ZCes).

V nadaljevanju izpostavljamo nekatere bistvene pripombe k posameznim členom in v izogib podvajanja ne ponavljamo že podanih pripomb IP iz mnenj št. 007-43/2021/2 z dne 8. 10. 2021 in 007-43/2021/5 z dne 5. 11. 2021.

K 10. členu (videonadzor prometa na vseh javnih cestah)

Kot izhaja iz prejetega gradiva, naj bi 10. člen po novem določal:

»10. člen

(videnadzor prometa)

(1) Videonadzor prometa se lahko na javnih cestah uvede v skladu s pogoji, ki jih glede videonadzora na javnih površinah določa zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

(2) Upravljavec ceste ima za namen vodenja in upravljanja prometa pravico slikovno snemati vozila na posameznih odsekih cest v njegovem upravljanju (v nadaljnjem besedilu: videonadzor prometa).

(3) Upravljavec ceste lahko izvaja videonadzor prometa v obsegu, ki je potreben za izpolnitev namena iz prejšnjega odstavka.

(4) Upravljavec ceste, ki izvaja videonadzor prometa, o tem objavi obvestilo. Obvestilo mora biti vidno in razločno objavljeno na način, ki omogoča posamezniku, da se predhodno seznanj z izvajanjem videonadzora prometa.

(5) Upravljavcu ceste ni treba opremiti ceste ali njenega dela z obvestili iz prejšnjega odstavka, če videonadzor prometa ne omogoča prepoznave vozila oziroma udeleženca cestnega prometa.

(6) Zbirka posnetkov videonadzora prometa iz drugega odstavka tega člena vsebuje posnetek vozila oziroma udeleženca cestnega prometa, kraj, datum in čas posnetka.

(7) Pri pridobivanju, zbiranju, obdelovanju in vodenju osebnih podatkov iz prejšnjega odstavka upravljavec ceste ravna v skladu z določbami zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

(8) Upravljavec ceste lahko podatke iz šestega odstavka tega člena posreduje drugim organom, če tako določa poseben zakon.

(9) Podatke iz šestega odstavka tega člena hrani upravljavec ceste najdlje šest dni od njihove pridobitve. Po poteku roka iz prejšnjega stavka se podatki zbršejo.«

IP poudarja, da je opredelitev namena možnega izvajanja videonadzora na vseh javnih cestah in s strani vseh upravljavcev teh cest kljub dopolnitvam besedila in ožjem besednem opisu namena še vedno izredno široka – pojmi: vodenje in upravljanje prometa pokrivajo namreč tako rekoč vse situacija v prometu in bi lahko pomenili stalen in neomejen videonadzor 24 ur dnevno vseh javnih cest. Ponovno izpostavljam tudi, da najverjetneje za vse namene (npr. za odseke, kjer ni težav, časovna obdobja, ko ni pričakovati izrednih situacij ipd.) niti ni treba izvajati videonadzora na način, ki omogoča določljivost posameznikov. Prav tako v zvezi s tem, kolikor lahko razberemo ni bila izdelana ocena učinkov.

Zato predlagamo, da se namene izvajanja videonadzora bistveno bolj omeji ter se najmanj loči namene, za katere glede na zasledovane zakonite cilje ni dopustno izvajati videonadzora na način, ki omogoča prepoznavo vozila oziroma posameznika in na namene, ko je dopustno zgolj izvajanje videonadzora na način, ki ne omogoča določljivosti posameznika in vodila, v slednjih primerih ni dopustno ustvarjati zbirke posnetkov iz 6. odstavka 10. člena predloga ZCes.

K 103. členu

Kot izhaja iz prejetega gradiva, naj bi 103. člen po novem določal:

»(1) Javna agencija, pristojna za varnost prometa (v nadaljnjem besedilu: javna agencija), imenuje skupino strokovnjakov, ki razišče dejavnike nastanka prometne nesreče za vsako prometno nesrečo s smrtnim izidom, ki se zgodi na cesti iz 95. člena tega zakona, in sestavi poročilo o prometni nesreči, javna agencija pa to poročilo posreduje ministrstvu, pristojnemu za promet. Poročilo o prometni nesreči vsebuje podatke iz Priloge IV Direktive 2008/96/ES.

(2) Javna agencija zagotovi izračun povprečne družbene cene prometnih nesreč s smrtnim izidom in povprečne družbene cene prometnih nesreč s hudimi telesnimi poškodbami.«

Glede na bistvene dopolnitve izpostavljam primarno vprašanje postopkovne ureditve samega postopka dela skupine strokovnjakov, saj s tem IP ni seznanjen. S pravno ureditvijo postopka pa so povezana tudi pooblastila za obdelavo podatkov za skupino strokovnjakov, saj ta iz predloga sprememb oz besedila ZCes niso razvidna. Ni namreč razvidno, katere podatke bo skupina obdelovala v okviru svojega dela, od koga jih bo pridobivala in podobno.

K 120.-122. členu (varovanje osebnih podatkov pri uporabi aplikacij in storitev ITS in C-ITS)

Kot izhaja iz prejetega gradiva, naj bi 122. člen po novem določal:

»(1) NCUP, upravljavci cest in ponudniki aplikacij in storitev ITS in C-ITS ravna pri uporabi aplikacij in storitev ITS in C-ITS v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.

(2) Pri izvajanju nalog iz prvega odstavka 120. člena tega zakona oziroma prvega in drugega odstavka prejšnjega člena subjekti iz prejšnjega odstavka zagotovijo uporabo anonimnih in statističnih podatkov v vseh primerih, ko je z njimi mogoče doseči zasledovane cilje aplikacij in storitev ITS in C-ITS.

(3) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka se lahko za dosego namena uporabe aplikacij in storitev ITS in C-ITS obdeluje minimalna količina osebnih podatkov za namen, ki je nujno potreben za zagotavljanje delovanja aplikacij in storitev ITS in C-ITS, pod pogojem, da namena uporabe aplikacij ITS in C-ITS ni mogoče doseči z uporabo anonimnih in statističnih podatkov.

(4) Osebnih podatki iz prejšnjega odstavka se hranijo najkrajši možni čas, ki zadošča za dosego namena uporabe aplikacij in storitev ITS in C-ITS.

(5) Subjekti iz prvega odstavka tega člena sprejmejo ustrezne organizacijske, tehnične in logično-tehnične postopke in ukrepe, s katerimi se varujejo osebni podatki, preprečuje naključno ali namerno nepooblaščen uničevanje podatkov, njihova sprememba ali izguba ter nepooblaščen obdelava teh podatkov.«

Kot ugotavlja IP, ustvarja 122. člen tudi v dopoljeni obliki predloga novega 122. člena ZCes samostojno in dejansko nedoločno pravno podlago za zbiranje (potencialno katerihkoli osebnih podatkov) v zvezi z uvajanjem aplikacij in storitev ITS in C-ITS. To pomeni, da je v teh primerih predlagatelj dal splošno in vnaprejšnje zakonsko odobritev – celo obvezo – za zbiranje neznanega nabora osebnih podatkov za vnaprej zakonsko neopredeljen namen.

Kot je IP že opozoril glede obdelave osebnih podatkov s strani ponudnikov in drugih v zvezi z aplikacijami in storitvami ITS in C-ITS, so predlagane določbe glede obdelav osebnih podatkov preveč splošne in široke. Opozarjamo, da mora iz zakona jasno izhajati, da (122. člen) določa zgolj splošne pogoje, ki jih morajo upoštevati tovrstni sistemi (minimizacija obdelave, vgrajeno varstvo podatkov, varnost, prednost anonimiziranim podatkom), tako kot je predlagano v razširjenem 1., 2., 4. in 5. odstavku 122. člena. Neustrezna pa je določba 3. odstavka, ki daje splošno in nedoločno pravno podlago vnaprej za vse neznanje primere aplikacij in storitev ITS in C-ITS, pri čemer gre lahko tudi za povsem komercialne aplikacije. Iz zakona bi moralo nedvomno jasno izhajati (pa po predlagani dikciji temu ni tako), da mora biti za konkretno aplikacijo v okviru tovrstnih sistemov podana (ločena oz. specifična) pravna podlaga po 6. oz. 9. členu Splošne uredbe in da 122. člen ni ta pravna podlaga. Torej 122. člen ni in ne more biti (splošna) pravna podlaga za vse možne bodoče aplikacije v tem okviru, ker se lahko uporabljajo za zelo različne namene, s strani različnih subjektov, obdelujejo zelo različen nabor osebnih podatkov in imajo različne posledice na pravice posameznikov.

Predlagana dikcija, če jo prestavimo v znano okolje uporabe drugih orodij modernih tehnologij, pomeni, kot da bi zakonodajalec v zakon zapisal, da je vse osebne podatke, ki so potrebni za uporabo pametnih vozil, računalnikov ipd. dopustno obdelovati brez upoštevanja omejitev konkretnih namenov iz konkretnih pravnih razmerij (npr. brez pogodbe ali privolitve), ki izhajajo iz 6. in 9. člena Splošne uredbe.

Zakon bi moral torej izrecno določati, da ta zakon ne daje izrecne pravne podlage za obdelavo osebnih podatkov. Ponudniki storitev ITS in C-ITS pa morajo pri uvajanju C-ITS in ITS aplikacij in storitev spoštovati pogoje iz 122. člena in za obdelavo osebnih podatkov zagotoviti pravno podlago po Splošni uredbi o varstvu podatkov oz. v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.

Zato IP izpostavlja, da določba 122. člena predloga ZCes ne zadošča zahtevam Splošne uredbe in Ustave RS glede primarne presoje in odreditve uporabe tovrstnih ukrepov z vidika obdelave osebnih podatkov.

Upoštevajoč navedeno IP ocenjuje, da bi moral biti predlog zakona v zgoraj omenjenem delu pred nadaljnjo zakonodajno obravnavo deležen bistvenih dopolnitev z vidika posegov v varstvo podatkov in zasebnost.

S spoštovanjem,

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka

Pripravila:

Alenka Jerše, univ. dipl. prav.
namestnica informacijske pooblaščenke